

KRACHT VAN LAMPJE | HANDLEIDING | LES 5: DE ZEE

WAAR GAAT DEZE LES OVER?

Dit is de vijfde les in de serie van zes lessen van *Kracht van Lampje*. In deze les bekijken de leerlingen de laatste aflevering van de serie *Lampje*. Het is een spannende aflevering waarin 'moed' een hoofdrol speelt. De leerlingen maken een begin met reflecteren op de serie. In de slotles gaan ze hiermee verder. Aan de hand van een boodschap van Vis denken leerlingen na over wat het betekent om uit het juiste hout ('heldenhout') gesneden te zijn. De leerlingen doen een oefening om te ontdekken hoe moedig ze zelf zijn. En wat ze hierbij zoal nodig hebben: vertrouwen in zichzelf en de ander. Soms toon je moed door voor iemand op te komen, dat wordt ook duidelijk in de laatste aflevering. De leerlingen bedenken hoe dit van toepassing is op de personages. En tot slot beantwoorden ze de vraag voor wie ze zelf willen opkomen.

EXTRA BENODIGDHEDEN - geen.

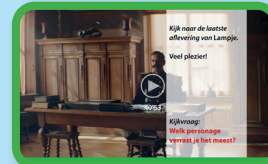
LESDOELEN: LEERLINGEN...

WETEN	KUNNEN	ERVAREN
<ul style="list-style-type: none"> ● wat het betekent om moedig te zijn en kunnen hier voorbeelden van geven. ● wat de uitdrukking 'uit het juiste hout gesneden zijn' betekent. ● bij wie ze zich thuis voelen. ● of er een symbool hoort bij bepaalde groepen waarbij ze horen. ● wat dit symbool betekent. 	<ul style="list-style-type: none"> ● benoemen welke vaardigheden en eigenschappen je nodig hebt om moedig te kunnen zijn. ● voor elk personage benoemen waarom hij/zij moedig is en voor wie hij/zij opkomt. ● nadenken over hun toekomst. ● een symbool bedenken dat zou passen bij een groep waarbij ze zich thuis voelen. 	<ul style="list-style-type: none"> ● hoe het voelt als je je grenzen actief bewaakt en dat je dan ook moedig bent. ● hoe het voelt om te vertrouwen op de groep om je heen, als je je laat vallen. ● hoe het voelt om concreet vorm te geven aan hun toekomst met behulp van woorden en plaatjes.

AFLEVERING 4

In deze les bekijken de leerlingen de vierde en laatste aflevering van Lampje. Het is een heel spannende aflevering waarin verschillende personages moed tonen. Vis zegt tegen Lampje dat zij uit het juiste hout is gesneden, 'heldenhout'. Wat zou hij daarmee bedoelen?

Zet aflevering 4 aan. Stel vooraf de kijkvraag: Welk personage verrast je het meest?

Leerlingen bekijken aflevering 4 en merken op welk personage hen het meest verrast.

>> In deze aflevering komen meerdere personages verrassend uit de hoek: de Admiraal blijkt een heel nare man te zijn, Nick waarschuwt Augustus dat Lampje op zee is, Lennie houdt met zijn lichaam een kast de deur tegen, Martha zegt haar baan op, Lampje en Vis springen in zee.

KLASSENGESPREEK

Voer een klassengesprek over de laatste aflevering.

Bespreek eerst samen de kijkvraag en daarna de vraag wat de leerlingen vinden van het einde van de serie.

Leerlingen praten over welk personage hen het meest verrast heeft in deze aflevering en wat ze van het einde van de serie vinden.

>> Geef zelf ook antwoord op de twee vragen. Leerlingen vinden het altijd leuk om te horen wat jij als leerkracht vindt.

In de aflevering zegt Vis dat Lampje uit het juiste hout is gesneden, 'heldenhout'. Vraag de leerlingen wat de uitdrukking 'uit het juiste hout gesneden zijn' betekent. Vraag vervolgens wat Vis dan bedoelt met 'heldenhout'.

Leerlingen denken na over de betekenis van de genoemde uitdrukking en wat de toevoeging 'heldenhout' betekent.
 >> Help indien nodig door uit te leggen wat de uitdrukking betekent, maar laat vooral de leerlingen aan het woord over de toevoeging 'heldenhout'.

VALLEN

In deze aflevering tonen veel personages moed. Zo springen Vis en Lampje van de torenkamer uit het Zwarte Huis in zee! Zijn de leerlingen moedig genoeg om zich achterover te laten vallen?

Vraag de leerlingen hoeveel moed zij hebben. Dat mogen ze laten zien in de volgende oefening. Vertel dat enkele leerlingen dicht bij elkaar gaan staan, allemaal met hun gezicht dezelfde kant op. Eén leerling mag vóór dit groepje gaan staan, met de rug naar het groepje toe. Hij of zij mag zich dan, zonder om te kijken, naar achter laten vallen. De andere leerlingen vangen de vallende klasgenoot op. Wissel een paar keer met vallende en opvangende leerlingen, zodat

meerdere leerlingen aan de beurt komen. Leerlingen doen mee aan de oefening 'Hoeveel moed heb jij?' en laten zich vallen en/of vangen een leerling op, indien ze willen.

>> Je kunt deze oefening ook in het speellokaal doen, of een andere ruimte waar weinig tot geen meubels staan.
 >> Een groepje van zes leerlingen om de zevende op te vangen is in principe voldoende.

Bespreek de oefening na. Hoe was het voor de leerlingen om zich te laten vallen? Wat voelden ze? Wie durfde niet? En wat voelden zij?

Leerlingen vertellen hoe het was om zich (niet) te laten vallen.

>> Niet durven kan ook betekenen dat leerlingen überhaupt niet wilden meedoen aan de oefening. Ook dat is moedig!

MOED

In de serie Lampje tonen veel mensen hoe moedig ze zijn. Hoe zien de leerlingen dat?

Vertel dat veel personages in de serie moed hebben getoond. In de laatste aflevering, maar ook in eerdere afleveringen. Laat de leerlingen opdracht 19 over moed maken in hun werkervaringsboekje [12 + 13].

Leerlingen schrijven bij elk personage hoe hij of zij moedig was en voor wie hij of zij is opgekomen.

>> Op deze opdracht zijn veel verschillende antwoorden mogelijk. Hieronder een aantal suggesties, ze zijn niet volledig.

- * Vis was moedig en is opgekomen voor
- * Lampje door met haar uit het raam te springen en ook door naar de vuurtoren te zwemmen om Augustus te waarschuwen dat de Admiraal eraan kwam.
- * Lampje heeft op verschillende momenten moed getoond. In het begin toen ze opkwam voor haar vader toen hij beschuldigd werd van het niet aansteken van het vuurtorenlicht. Maar ook voor Vis, door hem mee te nemen naar buiten naar tante Stralende Diamant. En in de laatste aflevering weer voor haar vader om hem te waarschuwen dat de Admiraal hem wilde ophangen.
- * Augustus heeft moed getoond door zijn rivaal de Kapitein te vragen om met zijn schip zijn dochter te redden. Hij is dus opgekomen voor Lampje.
- * De Kapitein heeft moed getoond door met zijn schip en bemanning in een storm op zoek te gaan naar Lampje. Hij is opgekomen

voor Lampje.
 * Martha heeft moed getoond door haar baan op te zeggen bij de Admiraal. Zij is opgekomen voor haar zoon Lennie.
 * Lennie heeft moed getoond door op te komen voor Vis en Lampje, door hen te beschermen tegen de Admiraal in de torenkamer.
 * De Admiraal heeft moed getoond door op te komen voor zichzelf en zijn belangen. Hij wilde Augustus laten hangen voor zijn schip dat is vergaan en Vis laten verdwijnen omdat hij voor te veel onrust zorgde in het dorp.

Laat leerlingen in hun groepje hun antwoorden bespreken.

Leerlingen bespreken met de klasgenoten in hun groepje de antwoorden die ze hebben gegeven bij opdracht 19 uit het werkervaringsboekje.

>> Loop langs de groepjes om te luisteren wat de leerlingen elkaar vertellen. Vul na waar nodig.

Vraag tenslotte plenair voor wie de leerlingen zouden willen opkomen en waarom.

Leerlingen beantwoorden de vraag voor wie

zij zouden willen opkomen en waarom.
>> Dit mag voor iemand uit de serie zijn, maar natuurlijk ook in het echt! Bijvoorbeeld een medeleerling die gepest wordt, voor hun broertje of zusje, een buurvrouw die hulp nodig heeft, etc.

VERRIJKING BIJ DEZE LES

Symbolen

Lampje wil piraat worden. Piraten kun je herkennen aan hun vlag en het symbool erop. Een symbool is een teken met een bepaalde betekenis. Bijvoorbeeld het man/vrouw symbool op toiletten in openbare gelegenheden.

Laat de leerlingen bij opdracht 21 in het werkervaringsboekje [14] het symbool van piraten tekenen.

>> *Zwarte vlag met wit doodshoofd, twee botten en 2 zwaarden eronder.*

Welke symbolen herkennen de leerlingen bij opdracht 22 [14]?

>> *Man/vrouw en man+vrouw teken, hart = liefde, yin/yang = balans, klavertje vier = geluk, halve maan met vijfpuntige ster = islam, kruis = christendom, leeuw = Nederland, drie kruisen = symbool Amsterdam.*

Soms hoort een symbool bij een groep waarvan de mensen hetzelfde over iets denken. Bij welke groep voelen leerlingen zich thuis? Laat ze het symbool van deze

groep tekenen bij opdracht 23 [14].

>> *Bijvoorbeeld hun geloof, maar ook hun sportclub of hun vrienden.*

En tot slot, welke symbolen kennen ze nog meer? Laat ze deze opschrijven of tekenen bij opdracht 24 [14].

Toekomst?

Aan het einde van de serie gaan bijna alle personages een nieuwe toekomst tegemoet. Zo gaat Vis op zoek naar zijn moeder bij de Witte Kliffen. Lampje wordt piraat, samen met haar vader. Martha en Lennie gaan mee op de piratenboot als kokkin en scheepsjongen.

Hoe zien de leerlingen hun toekomst? Laat ze een collage maken van knutsel- en knipselmateriaal bij opdracht 25 in hun werkervaringsboekje [15] hoe hun toekomst eruitziet. Het gaat om de nabije toekomst, dus de komende drie jaar.

Als ze klaar zijn presenteren de leerlingen hun collage aan een of meerdere klasgenoten en gaan ze erover met elkaar in gesprek.

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: IDENTITEIT

Leerlingen leren...

- > de eigen grenzen te herkennen, te benoemen en actief te bewaken (emotioneel, fysiek en seksueel).
- > uit te drukken met welke groep(en) in cultuur en samenleving ze zich verbonden voelen en welke betekenis symbolen en rituelen voor hen hebben, waaronder ook nationale symbolen.

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: DIVERSITEIT

Leerlingen leren...

- > uit te wisselen wat gedeelde en verschillende waarden, overtuigingen, idealen en toekomstverwachtingen zijn.

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: SOLIDARITEIT

Leerlingen leren...

- > manieren om voor hun eigen belangen en die van de groep op te komen;
- > manieren om voor concrete anderen hier én elders op te komen: *dat* kind in *die* omstandigheid.

Gebaseerd op de SLO [bouwstenen burgerschap](#) (SLO, 2021).